

אופנת הגילויים פשטה בעהונות הישראלית. לגבי העתיד נות הובית בישראל זוהי תופעה חדשה יחסית. כי למרות שהגילוי — שהוא פרי חקירה עצמאית של עתונאי וחשיפה של נושא שאינו עומד במרכז החדשות כדי להפכו לחושה — הוא לדעתנו, חלק בלתי נפרד מתפקידה של עתונות חופשית, הרי מסיבות שונות נהרו העתונים היומיים במדינת ישראל למלא גם תפקיד זה.

אנו במערכת זו, שהחזירה למעשה את שיטת הגילויים העתונאיים לעתונות הישראלית, יכולים רק לברך על תופעה זו של נקיטת יוזמה עתונאית לשם מלחמה בשחיתות ובפשע.

אלא שהלהיטות הגדולה שבדקה לאחרונה בכמה עתונים ל"גילויים", מעבירה אותם על דעתם. וכך קורה, שכדי לזקוף לזכות עצמם גילויים נוספים, נוטלים פירסומים מעתונים אחרים ומציגים אותם כגילויים שלהם.

★ לא ענין של זכויות

בך, למושה, הופיע בהארץ (16 במאי) מאמר מערכת המתייחס לפגם האסתטי בעבודות, שמבצעים עובדי הטלוויזיה הישראלית עבור גורמים פרטיים וכסחריים אותם הם מסקרים בטלויזיה. זה שמאמר זה היה כמעט העתק מילולי מרשימה שהופיעה ב"העולם הזה" המישה ימים קודם לכן (העולם הזה 1758). שנשאה את הכותרת פרנסה מהצד והתייחסה לאותו עניין עצמי, יכול רק לשמח את ליבנו. העובדה שעיתונים אחרים מצטרפים למערכה ציבורית שגולדה ביוזמתנו — תופעה שהיא נדירה מאוד בחיים העתונאיים בישראל — ראוייה ודאי לשבח.

אלא שאותו מאמר מערכת של הארץ המתייחס לגילוי שפורסם בהארץ כביכול, העובדה שגילוי זה פורסם כבר שבועיים קודם לכן בהעולם הזה (מדור תשקיף, גליון 1757), נעלמה משום מה מעורכי הארץ הנכבדים.

אין כאן עניין של רדיפת זכויות וכיבודים אלא של הגינות עתונאית טבעית. העולם הזה מרבה לצטט עתונים אחרים, מגיב על גילויים ומוסיף על פירסומים בעתונים אחרים. בכל המקרים אנו טורחים להדגיש את המקור ממנו נלקחה הידיעה, כל עוד מקור זה הוא בלעדי.

חבל שעתון כמו הארץ אינו מאמץ כלל זה.

★ נוצות של זרים

דוגמא נוספת. השבוע פורסם כי זאב שמילוביץ, הידוע יותר בשם זאב שמיר, נעצר ל-15 יום בפקודת בית-המשפט המחוזי בתל-אביב. המשטרה, שעצרה את האיש, האשימה כי הוא ושותפו, דן כהן, חשודים בכך שהחתימו במירמה על שטרות עשרות אנשים שנרשמו לקורסים שערכו, כביכול, לקריינות. השניים, טענה המשטרה, הבטיחו לאנשים כי יקורס קשור ברשות השידור, דבר שלא היתה לו כל אחיזה במציאות.

כאשר דיחת הצהרון ידיעות אחרונות על כרוניקה זו, הוא לא שכח לציין בגוף הידיעה כי "מעלליהם של זאב שמילוביץ (שמיר) ושותפו דן כהן פורסמו לראשונה (הדגשה של ההג.) בסידרה "קורסים לאשליות" שפורסמה בשבוע שעבר בידיעות אחרונות".

הכוונה היתה לסידרת גילויים עתונאיים מרשימה, שפורסמו בידיעות אחרונות העתונאים אילן כהן וצבי עמית, ובה התייחסו לקורסים למיניהם שמקיימים רודפי בצע, בהם הם מתיימרים למכור ידע שאין להם בדוגמנות, משחק או קריינות.

אבל לא אילן כהן ולא צבי עמית לא טרחו להזכיר אפילו במילה אחת כי גילוייהם מבוססים על סיפור שפורסם בהעולם הזה לפני חודש ימים (העולם הזה 1755). אלא שבהעולם הזה לא הוצג סיפור זה, שנשא את הכותרת מכל מלמדי השכלת, כגילוי מרעיש, הופיע במדור במדינה, בליחי גלופת מודעת הקורס עליו הכריזו האדונים שמילוביץ וכהן.

כאשר ראינו כי שני כתבי ידיעות אחרונות נטלו על עצמם להרחיב סיפור קצר, שפורסם בהעולם הזה ובו הוכרו הקורס לקריינות כתרמית, לא היתה עינינו צרה בהם. להיפך. אבל כאשר ידיעות אחרונות מכריז בגאחה כי הסיפור על הקורס לקריינות פורסם לראשונה מעל עמודיו, זהו שקר ונסיון לגנוב דעת.

אין ספק שאופנת החקירות והגילויים היא חיובית לגבי רמתה ותוכנה של העתונות היומית בישראל. כדאי היה רק, שבלהיטות הגדולה הזו אחר הגילויים, לא תיוצר אופנה חדשה, זו של התקשורת בנוצות זרים.

אילן כהן

חזק מאד

טיסו סידרל סופר צלילה — אוטומטי, עם תאריכון וכרונוגרף, אטום למים, לצלילה עד 100 מ', חזק מאד, אלי-חלד, מחוסן בפני כל זעזוע.

TISSOT
סופר - צלילה
שרות בינלאומי ברחבי העולם